

Plenum

Torsdag 27.5.2021 kl. 16.01—21.51

3.2. Muntlig fråga om vårdreformen (Sari Sarkomaa saml)

Muntligt spörsmål MFT 113/2021 rd

Muntlig frågestund

Förste vice talman Tarja Filatov: Till följande ledamot Sarkomaa.

Debatt

16.24 **Sari Sarkomaa kok:** Arvoisa rouva puhemies! Kokoomus haluaa turvata hyvät palvelut jokaiselle. Me emme hyväksy koko maalle ja jonossa palveluita odottaville ihmisille vahingollisen maakuntamallin runnomista, silmien sulkemista asiantuntijoiden murskakritiikiltä.

Esimerkiksi Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin rahoitus on romuttumassa. Tämä vaarantaa maamme vaativimmasta erikoissairaanhoidosta vastaavan sairaalan toiminnan ja tutkimuksen. Tämä tarkoittaa tulevaisuudessa sitä, että suomalaiset syöpäpotilaat eivät saa parasta mahdollista hoitoa. HUSin arvion mukaan Uudenmaan rahoitusleikkaus on kokonaisuudessaan 400 miljoonaa euroa, ja tämä tarkoittaa esimerkiksi hoitajina laskettuna 6 000:ta hoitajaa.

Miten te, ministeri Kiuru, perustelette alati venymään joutuneelle hoitohenkilöstölle työtaakkaa ja hoitajapulaa lisäävät leikkaukset? Mitä te vastaatte jonossa hoitoa odottaville potilaille? Mitä te sanotte ihmisille? Ja arvoisat hallituspuolueiden edustajat, aiotteko te korjata tämän maakuntamallin valuviat vai onko teille tärkeämpää ideologinen, eriarvoisuutta kasvattava maakuntamalli kuin ihmisten hyvä hoito ja palvelut? [Paavo Arhinmäen välihuuto — Puhemies: Minuutti on kulunut!] Teettekö te korjauksia? Mitä te vastaatte, ministeri Kiuru?

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Kiuru.

16.25 **Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kysymys on hyvinvointialueista, ja tältä osin [Ville Tavio: Vai siltä osin!] kyllä kansanedustaja Sarkomaa on itsekin niiden tosiasioiden äärellä, että Suomessa on ollut vaikeaa vuosikymmenen verran — ja reilunkin — saada aikaan sote-uudistusta.

Valinta oli loppuviimeksi näiden nykyisten kuntien sijasta itsehallintoalueet. Tätä uudistusta tehtiin kokoomuksen johdolla viime hallituskaudella, ja me tunnemme sen markkinamallina — rakkaalla lapsella on monenlaisia nimiä. Mutta nyt olemme siinä tilanteessa, että perustuslakivaliokunnassa on todettu, että hallituksen esitys on perustuslainmukainen, siinä ei ole ongelmia, ja tämä uudistus viedään nyt eteenpäin.

Punkt i protokollet PR 66/2021 rd

Eli mitä vastaan ihmisille, jotka tarvitsevat hoitoa, ja niille ihmisille, jotka ovat etulinjassa töissä: viimeinkin Suomessa saatiin perustuslainmukainen esitys valmisteltua, ja se viedään tällä hallituskaudella eteenpäin.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Pyydän heitä, jotka haluavat esittää lisäksymyksiä, painamaan V-painiketta ja nousemaan seisomaan. — Edustaja Sarkomaa.

16.27 Sari Sarkomaa kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministeri Kiuru, tämä on aivan eri malli kuin se, mitä viime hallituskaudella käsiteltiin, [Välihuutoja] ja jos katsotte, mitä asiantuntijat sanovat maakuntamallista, ne ovat todella murskaavia. Esitys on vahingollinen koko maalle, se on katastrofi Helsingille, suurille kaupungeille ja ennen kaikkea jonossa palveluita odottaville ihmisille. Maakuntamalli ryöstää kaupunkien kassat, uhkaa jopa lasten varhaiskasvatusta ja koulutusta ja vie kaupunkien elinvoiman, ja kaikeksi karmeudeksi hallitus kaavailee maakuntaveroa, joka laittaisi palkansaajat, eläkeläiset ja yrittäjät maksamaan entistä kireämpää verotusta. Kokoomus ei hyväksy hallituksen veronkiristysaikeita. Pääministerin kalsea esitys työntekijää rankaisevasta kuntaveron progression kiristämisestä pitää kuopata samaan kuoppaan, mihin te laitatte myöskin maakuntaveron.

Arvoisa pääministerin sijainen Saarikko, veronkiristykseen näyttää hallituksessa kuitenkin olevan valtava tahto. Opetusministeri Saramo on todennut, että koko sote kuopataan, jos maakuntaveroa ei tule. [Puhemies: Minuutti!] No, keskusta on vähän ottanut eroa tähän maakuntaveroon, mutta kysyn pääministerin sijaiselta Saarikolta, milloin maakuntaveron otetaan käyttöön vai kuopataanko maakuntamalli. Mikä on hallituksen yhteinen kanta maakuntaveroon? Mikä on teidän verolinjanne? [Puhemies: Minuutti on kulunut!] Voitteko sen tässä kertoa? Suomalaiset odottavat.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Saarikko.

16.28 Valtiovarainministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä on synkkiä pilviä edustaja Sarkomaan taivaan yllä, ei voi muuta sanoa. Ei aivan riitä minuutti kaikkien näiden väitteiden kumoamiseen, mutta minä otan nyt kiinni kaksi teidän väitteistänne. Sinänsä tulee myöskin hiukan hassu tunne, koska viime kaudella, edustaja Sarkomaa, me molemmat rinta rinnan puolustimme maakuntauudistusta. Nyt näin ei ole. [Eduskunnasta: Voi voi!]

Ensinnäkin kun puhutte verotuksesta, miten kokoomus ei hyväksy sitä, että verotus kiristyi: siksi onkin ollut hyvin hämmäntävää, että te suhtaudutte niin kriittisesti tämän sote-uudistuksen rahoitusratkaisuihin, koska nyt kun kuntaveron muuttuu tämän myötä, kuntaverosta leikattava osa siirretään valtion ansiotuloverotukseen. Tässä samassa yhteydessä ansiotulojen verotusta valtion kassan näkökulmasta kevennetään reilulla 200 miljoonalla eurolla. Vastustatteko te tätä, siis veronkevennystä, joka liittyy järjestelmässä tähän kokonaisuutokseen? Se olisi mielenkiintoista kuulla. Vai oletteko jättäneet huomiotta, että tässähän on veronkevennyselementti sisässä? Se on oikein.

Sitten toinen ulottuvuus tästä rahoitusmallista, ja tämä on iso asia: On oikeudenmukaista, että sinne, [Puhemies: Minuutti!] missä on enemmän sairastavuutta, missä on pidemmät välimatkat palvelujen toteuttamiseen, rahoitusta kohdennetaan enemmän. Sitä on tasa-

Punkt i protokollet PR 66/2021 rd

arvo, sitä on oikeudenmukaisuus, ja sellaista Suomea tämä hallitus haluaa rakentaa. [Ville Tavio: Pitkiä minuitteja!]

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Häkkänen.

16.30 Antti Häkkänen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämän uudistuksen tärkein tavoite on luoda kannusteet järkevään toimintaan aluetasolle, ja nyt kun eduskuntakäsittely on käyty valiokunnissa, kaksi keskeistä asiaa nousee ylös sieltä: Asiantuntijat ovat sitä mieltä, että tällä mallilla ei soten kustannuskehitystä saada hillittyä. Tämä on siis aika yksimielinenkin toteamus. Siis sosiaali- ja terveystieteen asiantuntijat mutta myös taloustieteen asiantuntijat. Eli kustannukset suhteessa nykymalliin kasvavat. Eli hyvinvointiyhteiskunnan ongelmat pahenevat tällä mallilla. Samoin palvelutuotannon monipuoliset toimintamallit kapenevat nykyisestä, siis palvelujen tehokkaat tuottamismallit ja palvelujen saatavuus heikkenevät. Nyt on kyse siitä, mitä tuore valtiovarainministeri aikoo näille talouden asiantuntijoille vastata, kun he sanovat, että tämä pahentaa hyvinvointiyhteiskunnan rahoitusongelmia. Ei tämä ole kokoomuksen keksimä ongelma, vaan tämä on näiden asiantuntijoiden sanoma ongelma. Mitä tuore valtiovarainministeri vastaa?

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Saarikko.

16.31 Valtiovarainministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Häkkänen minusta hyvin viisaasti aloitti siitä, että joka tapauksessa tämän uudistuksen ydin tulee olemaan siellä alueilla, miten tämä uudistus toimeenpannaan. Kukaan ei ole väittänyt, että itessään täällä meidän edistämämme lakipykälät toisivat muutosta, vaan se toiminta, mitä uusissa raameissa toteutetaan. Tulee olemaan erittäin paljon vaikutusta sillä, miten hallinto järjestetään, miten palvelut toteutetaan, miten myöskin digitaaliset palvelut otetaan käyttöön ja parempaa johtamista toteutetaan. Siitä on sotessa kysymys mallista riippumatta.

Mitä tulee esimerkiksi mainitsemiinne muutuskustannuksiin tai kustannuksiin sotesta, niin kyllä, hallitus ei ole väittänytkään, etteikö muutos tuottaisi kustannuksia. Mutta niin tuottaa myös se muutos, jota te esitätte vapaaehtoisin voimin toteutettavaksi, ilman demokratiaa eli sitä, että ihmiset pääsisivät vaikuttamaan, ketkä sote-asioista Suomessa alueilla päättävät. Muutuskustannukset, ict, siis tietojärjestelmien yhteensovittaminen, tai palkkojen yhtenäistäminen maksaa joka tapauksessa, oli malli mikä hyvänsä. Ja kyllä, ei myöskään viime kaudella tavoiteltu säästöjä vaan kustannusten hillintää. 2030-luvulle tultaessa tämä malli tulee myös sen tekemään.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Laiho.

16.32 Mia Laiho kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tilanteessa, jossa nuorten syrjäytyminen, mielenterveys- ja päihdeongelmat ja lisääntynyt väkivaltainen käyttäytyminen ovat kasvussa, sote-uudistuksen rahoitusmalli, raju leikkaus Uuteenmaahan kohdistuen ja isoihin kaupunkeihin kohdistuen, on järkyttävää.

Sote-uudistuksessa ollaan rankalla kädellä leikkaamassa rahoitusta juuri isoilta kaupungeilta, erityisesti pääkaupunkiseudulta. Rahoitusmallissa sosiaalisten tarpeiden huomiointi on täysin riittämätöntä. Siinä ei huomioida moninaista tehtäväkenttää. On totta, että ter-

Punkt i protokollet PR 66/2021 rd

veysongelmat vaativat rahoitusta mutta niin vaativat sosiaaliset ongelmatkin. Näissä diagnooseissa ja rahoituksessa ei näy syrjäytyminen, maahanmuuttajatausta, väkivalta eivätkä monet mielenterveys- ja päihdeongelmat — sosiaalinen puoli jää varjoon, ja rahoituslaskelmat perustuvat väärälle pohjalle.

Arvoisa hallitus, miten voitte sallia nämä massiiviset sote-rahoituksen leikkaukset isoihin kaupunkeihin, jotka kohdistuvat heikoimpiin, lapsiin ja nuoriin [Puhemies: Minuutti!] ja horjuttavat myös turvallisuutta? [Eveliina Heinäluoma: Kokoomus olisi hyväksynyt!]

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Kiuru.

16.33 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Varmasti kansalaisten on vaikeata olla varmoja siitä, kenen väitteet pitävät paikkansa. Tässäkin äsken kuullussa puheenvuorossa oli lipsuntaa kyllä siinä suhteessa. Jos otamme huomioon viime hallituskauden soten, niin täällä annettiin siis ymmärtää, että se olisi jollakin tavalla ollut parempi näin kustannusten näkökulmasta — 3 miljardia silloin oli tarkoitus leikata, ja tuo uudistus ei perustuslaillisesti [Sari Sarkomaan välihuuto] mennyt rahoituksen riittävyyden näkökulmasta läpi. Ja nyt me olemme tilanteessa, että tämän uudistuksen perustuslaillisuus on nimenomaan tarkastettu, ja rahoituksen osalta ne muutokset eivät olleet tuota kokoluokkaa, joten kustannuksen hallinnan ja hillinnän näkökulmasta me tarvitsemme sitä, että me teemme asioita tehokkaammin ja paremmin. Ja tehdään mikä tahansa yhteenliittyminen näiden nykyisten järjestäjien kanssa, niin palkat on harmonisoitava, ja kyllä myös digitalisaatiosta on haettava uusia kasvun elementtejä. Ei se kokoomuksen viisastenkivi sen kummempi ole. Kyllä tässä on nimenomaan opittu viime hallituskaudelta, ja nyt tehdään paremmin.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Ikonen.

16.35 Anna-Kaisa Ikonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edellisen kauden uudistuksessa oli sellainen ero, että siinä pyrittiin parantamaan hoitoonpääsyä ja palveluiden saatavuutta ja hillitsemään kustannuksia. Nyt valitettavasti tämä uudistus on hallinnon uudistus, joka ei vie kumpaakaan tavoitetta eteenpäin. Se huoli, mikä ainakin itselläni on, on muutenkin se, että tässä ei katsota pitkälle tulevaisuuteen.

Nostan tässä esiin jatkoksi tälle HUS-keskustelulle sen, että yliopistosairaalat ovat maamme suurimpia erikoissairaanhoidon yksiköitä ja niillä on avainasema vaativan hoidon tuottajina ja uusien hoitomuotojen kehittäjänä. Kuitenkin tästä hallituksen sote-uudistuksesta puuttuvat kokonaan säädökset ja ratkaisut siitä, miten yliopistotasoinen sosiaali- ja terveydenhuollon tutkimus rahoitetaan. Esitys johtaisi todennäköisesti merkittäviin tutkimusmäärärahojen leikkauksiin.

Arvoisa hallitus! Kyse on suomalaisen erikoissairaanhoidon tulevaisuudesta. Kansainvälisestikin arvioituna hyvin toimivaa erikoissairaanhoidoa ja sen keskeistä osaa, yliopistosairaaloiden toimintaa, ei saa vaarantaa. Kysynkin hallitukselta: miten on mahdollista, että olette sivuuttaneet nämä viisi yliopistosairaalaa? Ymmärrättekö, [Puhemies: Minuutti!] että tämän päivän tutkimus on huomisen hyvää hoitoa — vaativia syöpähoitoja, sydänkirurgiaa tai psykiatriaa?

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Kiuru.

Punkt i protokollet PR 66/2021 rd

16.36 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ennen kuin annetaan väärää todistusta lähimmäisestä, niin on hyvä muistaa, edustaja Ikonen, että eivät tainneet olla tähänkään mennessä nämä asiat kirjoissa ja kansissa nimenomaan sen takia, että katsotaan, että substanssilakitasolla sitten säädetään näistä erikseen. Niin kuin olen monta kertaa kokoomukselle todennut tässä salissa ja muuallakin, me tulemme sen kyllä tekemään, että me puutumme myös yliopistosairaaloiden asemaan, mutta tänne eduskuntaan tuotiin joulukuun alussa sellainen tiiliskivi, jolla on tarkoitus nyt rapata tämän sosiaali- ja terveydenhuollon vakaa perusta, jotta me pystymme lopulta viemään tämän uudistuksen läpi. Nyt täällä tarvitaan niitä muurareita, jotka laittavat tämän uudistuksen myös kansanvallallisesti ja sillä silmällä katsoen läpi. Aika pienestä on enää kiinni, että tämä iso uudistus saadaan kuntoon. Sitten me siirrymme, edustaja Ikonen, tähän seuraavaan vaiheeseen, jossa tulee tarkempaa lainsäädäntöä myös näille. [Jukka Gustafsson: Ei ole kokoomuksessa muurareita!]

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lohi.

16.37 Markus Lohi kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä laaja sote-uudistuspaketti on parhaillaan sosiaali- ja terveysvaliokunnan käsittelyssä, ja hiomme siellä yksityiskohtia.

Tässä pääkysymyksessä esitettiin, että tänne Uudenmaan alueelle kohdistuisi satojen miljoonien eurojen rahoituksen leikkaus. Olemme kuitenkin saaneet lausuntoja lausuntovaliokunnista, ja myös valtiovarainministeriön viimeisimmät painelaskelmat osoittavat, että Länsi-Uudenmaan rahoitus tulevan kahdeksan vuoden aikana kasvaisi 35 prosenttia, Helsingin 34 prosenttia ja Vantaan ja Keravan 53 prosenttia.

Tekisi mieli kysyä siitä, että kun aikoinaan Suomeen tehtiin valtavan suuri tasa-arvoa lisäävä uudistus eli peruskoulu-uudistus, kokoomus vastusti sitäkin. Se lisäsi ihmisten tasa-arvoa. Tehtiin vuonna 72 kansanterveysuudistus, joka oli edellinen valtava uudistus, ja kokoomus vastusti sitäkin. Vastustaako se todella kaikkia niitä uudistuksia, jotka lisäävät suomalaisten tasa-arvoa [Puhemies: Minuutti!] ja panevat ihmiset yhdenvertaiseen asemaan riippumatta postinumerosta? Tämä on ihmeellistä.

Haluan kysyä, arvoisa ministeri: [Puhemies: Minuutti on kulunut!] voimmehan me luottaa valtiovarainministeriön painelaskelmiin, jotka kertovat aivan toista kuin täällä?

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Saarikko.

16.38 Valtiovarainministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin kiitos koko hallituksen puolesta jo tähän mennessä sosiaali- ja terveysvaliokunnalle lausuntovaliokuntineen siitä ututterasta työstä. Kuten ministeri Kiuru totesi, useamman kuukauden ajan on käsittelyssä ollut tämä valtava, iso uudistus, ja olette tehneet sen kanssa kaiken tietoni mukaan ripeää ja hyvää työtä perehtyen sen yksityiskohtiin, mukaan lukien tämä rahoitusmalli.

On selvää, että Suomessa tullaan käyttämään tulevina vuosina entistä enemmän rahaa sosiaali- ja terveystalouteen, ja siksi tämä uudistus tehdään, että riippumatta kunnan koosta tai ihmisen asuinpaikasta sosiaali- ja terveystalouden kasvava tarve ei vie meiltä edellytyksiä vaikkapa pienten lasten arjen palveluihin tai elinvoiman kehittämiseen kotikunnissa. Siitä on kysymys ikään kuin yhteiskunnan kokonaisuutena.

Punkt i protokollet PR 66/2021 rd

Mitä tulee tähän rahoitusmalliin, minuakin häiritsee, että täällä useassa puheenvuorossa korostetaan, miten suuret kaupungit tulevat kärsimään tästä uudistuksesta. Suurimmissa kaupungeissa, erityisesti pääkaupunkiseudulla, on Suomen parhaiten toimeentuleva väestö, jolla on eniten mahdollisuuksia työterveyshuoltoon, [Puhemies: Minuutti!] ja kyllä, täällä on myös eniten väestöä, jolla on varallisuutta. Minusta on oikein, että me rakennamme rahoitusmallin, joka tasaa näitä eroja Suomessa [Puhemies: Minuutti on kulunut!] alueiden ja ihmisten välillä.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Heinonen.

16.40 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ministeri Saarikko, ei tässä teidän maakunta-sotessanne kenenkään verotus tule kevenemään, toki kaikkien suomalaisten palvelut tulevat heikkenemään. Ideologinen maakunta-sote vie ensin maalaiskunnilta päätösvallan ja sitten palvelut. Lähes puolet kunnista, arvon keskustalaiset, ovat jäämässä ilman yhden yhtä sote-päätäjää tämän uudistuksen jälkeen. Kahdeksassa maakunnassa yksi keskuskaupunki päättää jatkossa kaikista sote-asioista.

Teitte kuitenkin poliittisen päätöksen, että Coxa ja Sydänsairaala ajetaan alas. Nyt teittä näyttää tämä kaduttavan, ja perustuslakivaliokunta on todennut, että pitää tehdä uusi hallituksen esitys, jotta Coxa ja Sydänsairaala voidaan pelastaa. Tuleeko tällainen esitys eduskuntaan ennen kuin te runnotte tämän paksun ministeri Kiurun esittelemän paketin läpi? [Puhemies: Minuutti!] Tuleeko uusi esitys Coxan ja Sydänsairaalan pelastamiseksi eduskuntaan ennen kuin te tämän runnotte läpi?

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Minuutti on kulunut. — Ministeri Kiuru.

16.41 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jos todella ymmärsin oikein, niin edustaja Heinonen täällä suuressa salissa väitti, että Coxa ja Sydänsairaala eivät voi jatkaa toimintaansa tämän sosiaali- ja terveydenhuollon esityksen johdosta. [Timo Heinosen välihuuto] Minusta nyt kyllä aletaan eduskunnan salissa olemaan jo sillä rajalla... Pidän kyllä tärkeänä sitä, että täällä jokainen edustaja tietää, että Coxa ja Sydänsairaala tulevat jatkamaan toimintaansa. Olen viimeksi eilen käynyt [Hälinää] — viimeksi eilen käynyt — keskustelua näiden toimijoiden kanssa, ja minun mielestäni on tärkeätä, että täällä edustajat, jotka ovat huolellisesti käsitelleet tätä kokonaisuutta, tietävät, mistä on kyse.

Haluan vielä sanoa, että niin pirkanmaalaisten kuin muiden toimijoiden kannalta, jotka näitä palveluita ovat tähänkin asti käyttäneet, Coxan ja Sydänsairaalan osalta jatko on nyt varmistunut hallituksen esityksellä, [Timo Heinonen: Ei pidä paikkaansa!] jonka syvää sisältöä ei ole välttämättä välitetty ymmärtää oikein, ja nyt kun perustuslakivaliokunnan kanta tuli, asia on aivan selvä: nämä molemmat tulevat jatkamaan toimintaansa. [Paavo Arhinmäki: Puhuiko edustaja Heinonen vastoin parempaa tietoa?]

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Pääministerin sijainen Saarikko.

16.42 Valtiovarainministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä sote vaalikaudesta toiseen näyttää kuumentavan tunteita, ja onhan se ehkä jonkinmoinen koko suomalaisen yhteiskunnan ja päätöksenteon epäonnistuminen, että ky-

Punkt i protokollet PR 66/2021 rd

seessä on kahdeksas hallitus, joka valmistelee tätä uudistusta. Ja siitä haluan muistuttaa ihan vain reiluuden nimissä, että erittäin monessa niistä hallituksista nimenomaan kokoomus on tätä uudistusta yrittänyt tehdä.

Mitä tulee mainitsemiinne asioihin, edustaja Heinonen, kun te viittasitte nyt tähän verotukseen, niin haluan nyt tarkentaa kaksi asiaa: Koska tämä uudistus muuttaa kuntien roolia sosiaali- ja terveystaloudissa, se vaikuttaa sitä kautta myös kuntaverotukseen. Ja jotta voimme varmistaa, että verotus ei kiristy kansalaisilla tämän muutoksen myötä, me teemme tämän uudistuksen yhteydessä 200 miljoonan euron veronkevennysratkaisun. Tämä ei ole kiristämässä vaan keventämässä verotusta. Ja toinen asia, edustaja Heinonen: meillä on tutkittua tietoa siitä, että mikäli tätä uudistusta ei vielä tehdä, se päinvastoin kasvattaa kuntien painetta korottaa kunnallisverotusta. Eli se näistä väitteistänne siitä, miten tämä verotuksellisesti kohtelee suomalaisia veronmaksajia kotikunnissaan. [Timo Heinonen: Kokonaisveroaste!]

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Juvonen.

16.44 Arja Juvonen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kyllä sote-uudistus vie suurilta kunnilta, kuten esimerkiksi Espoolta ja HUSin alueelta, rahat. Sen sijaan pieniltä kunnilta se vie päätösvalan, sillä pienet kunnat eivät saa edustusta maakuntavaltuustoihin. Miten korjaatte tämän asian, kun puhutaan täällä yhdenvertaisuudesta?

Suomalaisille ovat äärettömän tärkeitä terveydenhuollon ja vanhustenhoidon hyvät ja toimivat palvelut. Yksi keskeinen asia sote-uudistuksessa on hoitoonpääsyn nopeuttaminen. En ole kuitenkaan löytänyt siitä tiiliskivestä yhtä ainoatakaan keinoa, millä tavalla hallitus tuo lisää lääkäreitä, millä tavalla hallitus tuo lisää hoitajia ja tukee sote-henkilöstön jaksamista. Erityisesti korona-aikaan henkilöstö on aivan loppuunpalamisen äärirajoilla. Sen sijaan olette antaneet EU:n elpymispakettiin rahaa, joka kierrätetään nyt sieltä EU:n kautta takaisin tänne Suomeen, ja sillä rahalla, joka on kierrätetty EU:n kautta, on tarkoitus parantaa suomalaisten sosiaali- ja terveystaloudia. Kysyn teiltä: Pääseekö tulevaisuudessa suomalainen ihminen lääkärille ja hyvään vanhustenhoitoon? Miten teette tämän?

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Kiuru.

16.45 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Meillä on tekeillä nyt historiallinen uudistus sen vuoksi, että ensimmäistä kertaa teemme myös sisältöuudistusta, ja siinä mielessä edustaja Juvonen on aivan oikeassa, että on aikakin jo tehdä sisältöuudistusta, jotta ihmiset pääsisivät palveluihin — ja sisältöuudistus siis tulee.

Nyt tänään me olemme käsitelleet tässä keskustelussa pelkästään rakenneuudistusta, ja siinä keskustelussa yksi kantava voima on ollut se, että olette antaneet ymmärtää, että ikään kuin kansanvaltaisuus ja demokraattisuus vähentyisi. Haluan kuitenkin kysyä vastakysymyksen näihin erilaisiin väitteisiin, jotka äsken tuossa on annettu aika suoraselkäisesti tähän ääneen todettuna esimerkiksi siitä, että tämä olisi hyvin epädemokraattinen uudistus, jota me valmistelemme: On muistettava, että tällä hetkellä kunnista palvelut itse järjestää enää 74 kuntaa — 74 kuntaa 294:stä itse järjestää nämä palvelut. Loput järjestävät niitä yhteistoiminnassa, joko kuntayhtymänä tai vastuukuntamallilla tai luovuttaneena joitakin

Punkt i protokollet PR 66/2021 rd

näistä tehtävistä muille, [Puhemies: Minuutti!] joten se tarkoittaa sitä, että aika paljon on luovutettu, edustaja Juvonen, jo sitä valtaa pois.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Nurminen.

16.46 Ilmari Nurminen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Me tarvitsemme nyt tämän uudistuksen. Hyvät elementit jatkuvat, kuten Coxasta ja Sydänsairaala-ta täällä tuli todettua, mutta epäkohtiin puututaan. Meillä esimerkiksi lääkäriin pääseminen on erittäin vaikeata monessa kohti Suomea, ja tähän hallituksen sote-uudistus haluaa puuttua.

Erityisesti meille sosiaalidemokraateille tärkeätä on vielä seitsemän päivän hoitotakuun toteuttaminen ja omalääkärijärjestelmän kehittäminen. Myös lääkärikunta on vahvasti ilmaissut tukensa tavoitteelle vahvistaa perusterveydenhuoltoa ja nopeampaa hoitoonpääsyä, ja myös Lääkärilehdessä olleen artikkelin mukaan yleislääketiede kiinnostaa taas ihan eri tavalla lääkäriopiskelijoita.

Ensinnäkin lämpimät onnittelut uudelle tiede- ja kulttuuriministerille Antti Kurviselle, ja nyt haluan kysyä teiltä: millaista yhteistyötä lääkärikoulutuksesta vastaavien tiedekuntien kanssa tarvitaan, jotta voimme vastata näihin sote-uudistuksen tarpeisiin?

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Kurvinen.

16.47 Tiede- ja kulttuuriministeri Antti Kurvinen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kuten tässä laajassa keskustelussa on tullut ilmi, sote-uudistuksen yksi tavoite on viedä perusterveydenhuolto laajemmille hartioille, näille uusille hyvinvointialueille, ja iso ongelma lääkäreiden saamisessa erityisesti pienempiin kuntiin ja maaseudulle on ollut, että nuoret lääkärit ovat kokeneet vaikeaksi työskennellä yksin tai kaksin siellä pienillä terveysasemilla. Ei ole ollut sitä kollegiaalista tukea, ja ei ole voinut konsultoida muita erikoisalvoja. Olen aivan varma, että tämä sote-uudistus tulee mahdollistamaan sen, että me saadaan perusterveydenhuollosta vetovoimaisempi työpaikka niin lääketieteen opiskelijoille kuin nuorille lääkäreille.

Olen myös käynnistämässä yhdessä ministeri Kiurun kanssa tällaisen sosiaali- ja terveysalan korkeakoulutuksen uudistamishankkeen, jossa selvitetään, minkälaisia korkeakoulutuskintoja terveydenhuoltoalalla tarvitaan.

Puhemies! Loppuun totean vielä, että myös lääketieteen koulutuksen aloituspaikkoja lisätään seuraavalle lukuvuodelle 44 kappaletta ja hammaslääketieteen koulutuspaikkoja lisätään kuusi kappaletta. [Oikealta: Kuusi?]

Puhemies! Toivon hyvää yhteistyötä koko eduskunnan kanssa uutena ministerinä yli kaikkien eduskuntapuoluerajojen. [Paavo Arhinmäki: Viisi kuusi tuntia ollut ministerinä ja näin paljon saanut aikaan! — Eduskunnasta: Heti pantu tuulemaan! — Ahkera mies!]

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Sarkomaa.

16.49 Sari Sarkomaa kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Pysytään nyt faktoissa. Koko Suomi, koko oppositio, varmasti moni hallituspuolueen edustaja on huolissaan siitä, että tätä koko Suomelle ihmisten palvelujen vahingollista maakunta-sotea runnotaan sellaisella vauhdilla, että ei edes sosiaali- ja terveystieteiden puheenjohtaja

Punkt i protokollet PR 66/2021 rd

tiedä, miten tämä vaikuttaa rahoitukseen. Jos te luette paperit, te näette, että asukaskohtainen sote-rahoitus pienenee esimerkiksi Helsingissä, Länsi- ja Keski-Uudellamaalla. Tehkää kotiläksynne.

Toivon nyt, että [Välihuutoja vasemmalta] te hallituspuolueet vähintään teette ne korjaukset, joita on noussut talousvaliokunnan, valtiovarainvaliokunnan, hallintovaliokunnan lausunnoissa. Tämä esitys ei paranna palveluita, tämä kiihdyttää kasvua, tämä ajaa päin seinää suomalaista hyvinvointiyhteiskuntaa ja johtaa hyvin eriarvoiseen markkinamalliin, [Jukka Gustafsson: Oijoiijoi!] jossa ihmiset joutuvat kaivamaan rahapussiaan, jos he haluavat palveluita. [Paavo Arhinmäki: Onko tämä nyt sosialismia vai Amerikan mallia?] Vetoan hallituspuolueisiin: tehkää vähintään korjaukset. Parasta, mitä voisimme, olisi se, että pistetään tämä malli hyllylle ja laitetaan rahat [Puhemies koputtaa] siihen terapiatakuuseen, ministeri Kiuru. Sitä ei näy eikä kuulu. Hoitotakuuta ei näy eikä kuulu. [Puhemies: Minuutti!] Missä ne ovat? Kertokaa nyt Suomen kansalle.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Kiuru.

16.50 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä eduskunnassa on käsitelty hyvin huolellisesti tätä uudistusta jo joulukuun alusta, ja siitä sitten valiokunnan työ on kiihtynyt helmikuussa. Myös monet muut valiokunnat ovat osallistuneet tähän keskusteluun, ja minusta on tärkeää pitäytyä tosiasioissa myös sote-uudistuksessa, vaikka se kuinka herättäisi tunteita, ja tämä koskee myös kokoomusta.

Tältä osin on hienoa todeta, että me pystymme tekemään Suomessa rakenteellisia uudistuksia, kun toteamme, että kansanvaltaisuus on alkanut vähentyä. Vain 74 kuntaa enää itse hoitaa kaikki sote-palvelut. Se ei ole enää maailma, jossa kunnilla on kantokykyä näin tärkeitä tehtäviä hoitaa. Yhdessä yhteistoiminta-alueina on kuitenkin päädytty sitten hoitamaan näitä tehtäviä, mikä kertoo siitä, että kunta on paikoitellen liian pieni toimija näitä tärkeitä tehtäviä hoitamaan. Siksi palvelutarpeen kasvaessa tarvitaan sekä sisältö- että rakenneuudistusta, ja myös sisältöuudistusta me tulemme tekemään. Eli vastaus on ”kyllä”, siitäkin pidetään kiinni. [Sari Sarkomaa: Minä vuonna, mikä hallitus?]

Förste vice talman Tarja Filatov: Behandlingen av det här ärendet är avslutad för den här gången, men fortsätter säkert ännu vid flera olika tillfällen.

Frågan slutbehandlad.